

ŚWIATOWY KODEKS ANTYDOPINGOWY

MIĘDZYNARODOWY STANDARD

DOTYCZĄCY EDUKACJI

STYCZEŃ 2021 r.

Międzynarodowy standard dotyczący edukacji

Międzynarodowy standard dotyczący edukacji jest obowiązującym międzynarodowym standardem opracowanym jako część światowego programu zwalczania dopingu w sporcie. Został on opracowany w porozumieniu z sygnatariuszami, władzami publicznymi oraz innymi zainteresowanymi stronami.

Międzynarodowy standard dotyczący edukacji został po raz pierwszy przyjęty i zatwierdzony przez Komitet Wykonawczy Światowej Agencji Antydopingowej (WADA) dnia 7 listopada 2019 r. podczas światowej konferencji antydopingowej w Katowicach, z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 2021 r.

Wydawca:

Światowa Agencja Antydopingowa
Stock Exchange Tower
800 Place Victoria (Suite 1700)
PO Box 120
Montreal, Quebec
Kanada H4Z 1B7

www.wada-ama.org

Tel: +1 514 904 9232
Faks: +1 514 904 8650
e-mail: code@wada-ama.org

SPIS TREŚCI

CZĘŚĆ PIERWSZA: WPROWADZENIE, POSTANOWIENIA KODEKSU, POSTANOWIENIA STANDARDÓW MIĘDZYNARODOWYCH ORAZ DEFINICJE	4
1.0 Wprowadzenie i zakres.....	4
2.0 Przepisy Kodeksu	5
3.0 Definicje i interpretacja	5
CZĘŚĆ DRUGA: STANDARDY DOTYCZĄCE EDUKACJI	10
4.0 Planowanie programu edukacyjnego.....	10
5.0 Realizacja programów edukacyjnych.....	12
6.0 Ocena programów edukacyjnych	13
CZĘŚĆ TRZECIA: ZADANIA I OBOWIĄZKI, WSPÓŁPRACA ORAZ ODPOWIEDZIALNOŚĆ SYGNATARIUSZY	15
7.0 Zadania i obowiązki sygnatariuszy	15
8.0 Współpraca z innymi sygnatariuszami i ich uznawanie	18
9.0 Odpowiedzialność.....	18

CZĘŚĆ PIERWSZA: WPROWADZENIE, POSTANOWIENIA KODEKSU, POSTANOWIENIA STANDARDÓW MIĘDZYNARODOWYCH ORAZ DEFINICJE

1.0 Wprowadzenie i zakres

Międzynarodowy standard dotyczący edukacji jest międzynarodowym standardem opracowanym jako część światowego programu zwalczania dopingu w sporcie.

Ogólnym celem *Międzynarodowego standardu dotyczącego edukacji* jest wspieranie zachowania ducha sportu, o którym mowa w *Kodeksie*, a także wspomaganie rozwoju środowiska sportowego wolnego od dopingu. Uznaje się, że zdecydowana większość zawodników pragnie rywalizacji sportowej wolnej od dopingu, nie chce stosować substancji ani metod zabronionych i ma prawo do równych szans we współzawodnictwie.

Edukacja to jedna z podkreślonych w *Kodeksie* strategii, która polega na działaniach zapobiegawczych i służy promowaniu zachowań zgodnych z wartościami czystego sportu oraz zapobieganiu stosowaniu dopingu przez zawodników i inne osoby. Kluczową zasadą leżącą u podstaw *Międzynarodowego standardu dotyczącego edukacji* jest to, że zawodnik powinien po raz pierwszy zetknąć się z działaniami antydopingowymi poprzez edukację, a nie kontrolę antydopingową.

Aby spełnić to założenie, w *Międzynarodowym standardzie dotyczącym edukacji* przyjęto trzy (3) główne cele:

Pierwszy z nich to określenie obowiązkowych standardów wspierających sygnatariuszy podczas planowania i realizacji skutecznych programów edukacyjnych oraz ich monitorowania i oceny, zgodnie z art. 18 *Kodeksu*. *Kodeks*, *Międzynarodowy standard dotyczący edukacji* oraz *Wytyczne dotyczące edukacji* będą wzajemnie powiązane w następujący sposób: *Kodeks* nakreśli ramy prowadzenia edukacji, *Międzynarodowy standard dotyczący edukacji* określi zasady i minimalne standardy, które powinny być uwzględnione w programach edukacyjnych, natomiast *Wytyczne dotyczące edukacji* będą dla każdego sygnatariusza pomocą podczas opracowania i doskonalenia programu edukacyjnego.

Drugim celem *Międzynarodowego standardu dotyczącego edukacji* jest przedstawienie:

- a) definicji pojęć dotyczących edukacji;
- b) jasno określonych zadań i obowiązków wszystkich sygnatariuszy odpowiedzialnych za planowanie, prowadzenie, monitorowanie i ocenę programów edukacyjnych.

Trzecim celem *Międzynarodowego standardu dotyczącego edukacji* jest pomoc sygnatariuszom w maksymalnym wykorzystaniu dostępnych środków poprzez:

- a) zobowiązanie sygnatariuszy do określenia adresatów działań edukacyjnych, wśród których powinni być co najmniej zawodnicy z zarejestrowanej grupy zawodników oraz zawodnicy, którym kończy się okres kary;
- b) zachęcanie sygnatariuszy do współpracy i koordynowania działań edukacyjnych z innymi podmiotami, aby maksymalnie ograniczyć ich powielanie;
- c) zachęcanie sygnatariuszy, aby rozważyli korzyści z prowadzenia wśród większej części społeczeństwa programów edukacyjnych opierających się na wartościach, aby rozwijać ducha sportu i budować środowisko sportowe wolne od dopingu;
- d) zachęcanie sygnatariuszy do angażowania i wykorzystywania środków oraz wiedzy innych podmiotów, w tym rządów, osób prowadzących badania oraz instytucji edukacyjnych.

2.0 Przepisy Kodeksu

Poniższe artykuły Kodeksu z 2021 r. są bezpośrednio powiązane z Międzynarodowym standardem dotyczącym edukacji; artykuły te można znaleźć w treści Kodeksu:

- Wprowadzenie
- Artykuł 18 Kodeksu Edukacja
- Artykuł 20 Kodeksu Dodatkowe zadania i obowiązki sygnatariuszy oraz WADA
- Artykuł 21 Kodeksu Dodatkowe zadania i obowiązki zawodników i innych osób

3.0 Definicje i interpretacja

3.1 Pojęcia zdefiniowane w Kodeksie z 2021 r., stosowane w Międzynarodowym standardzie dotyczącym edukacji

ADAMS: Anti-Doping Administration and Management System [Antydopingowy System Administracyjno-Zarządzający] - internetowa baza danych służąca do wprowadzania, przechowywania, udostępniania i raportowania danych, ułatwiająca zainteresowanym podmiotom i WADA realizację działań antydopingowych zgodnie z przepisami o ochronie danych osobowych.

Organizacja antydopingowa: WADA lub sygnatariusz, który ma obowiązek przyjęcia przepisów określających zasady wszczynania, prowadzenia lub egzekwowania jakiegokolwiek części procesu kontroli antydopingowej. Sygnatariuszami są na przykład Międzynarodowy Komitet Olimpijski, Międzynarodowy Komitet Paraolimpijski, inni organizatorzy dużych wydarzeń sportowych, którzy przeprowadzają badania podczas swoich wydarzeń sportowych, federacje międzynarodowe oraz krajowe organizacje antydopingowe.

Zawodnik: Dowolna osoba, która uczestniczy w sporcie na szczeblu międzynarodowym (zgodnie z definicją każdej federacji międzynarodowej) lub szczeblu krajowym (zgodnie z definicją krajowej organizacji antydopingowej). Organizacja antydopingowa może także stosować przepisy antydopingowe wobec zawodników, którzy nie są ani zawodnikami klasy międzynarodowej, ani zawodnikami klasy krajowej, przyjmując, że są oni objęci pojęciem „zawodnik”. Zawodników, którzy nie są zawodnikami klasy międzynarodowej ani zawodnikami klasy krajowej organizacja antydopingowa może: poddawać badaniom ograniczonym lub zrezygnować w ogóle z ich badania; analizować próbki w zakresie mniejszym niż pełna lista substancji zabronionych; wymagać ograniczonej informacji o miejscu pobytu lub nie wymagać jej wcale; nie wymagać uzyskania wyłączenia dla celów terapeutycznych z góry. Jeżeli jednak którykolwiek zawodnik, w stosunku do którego organizacja antydopingowa postanowiła skorzystać ze swoich uprawnień do badań i który uczestniczy w zawodach rangi niższej niż zawody międzynarodowe lub krajowe naruszy przepisy antydopingowe określone w artykułach 2.1, 2.3 lub 2.5, wówczas należy stosować kary określone w Kodeksie. Dla celów art. 2.8 i art. 2.9 oraz dla celów informacji i edukacji antydopingowej zawodnikiem jest każda osoba, która uczestniczy w sporcie podlegającym jakimkolwiek sygnatariuszowi, rządowi lub innej organizacji sportowej, która przyjęła Kodeks.

[Komentarz do definicji pojęcia „zawodnik”: Osoby, które uczestniczą we współzawodnictwie sportowym mogą należeć do jednej z pięciu kategorii: 1) zawodnik klasy międzynarodowej 2) zawodnik klasy krajowej 3) osoba, która nie jest zawodnikiem klasy międzynarodowej ani krajowej, ale wobec której federacja międzynarodowa lub krajowa organizacja antydopingowa zdecydowała się egzekwować swoje uprawnienia 4) zawodnik uprawiający sport rekreacyjnie; oraz 5) osoba, wobec której federacja międzynarodowa lub krajowa organizacja antydopingowa nie zdecydowała się egzekwować swoich uprawnień. Wszyscy zawodnicy klasy międzynarodowej i

klasy krajowej podlegają przepisom Kodeksu Antydopingowego. Dokładne definicje sportu na poziomie międzynarodowym i sportu na poziomie krajowym zostaną określone w przepisach antydopingowych federacji międzynarodowych i krajowych organizacji antydopingowych].

Paszport biologiczny zawodnika: Program i metody służące gromadzeniu danych, opisane w Międzynarodowym standardzie badań i śledztw oraz Międzynarodowym standardzie dla laboratoriów.

Personel pomocniczy zawodnika: Każdy trener, menadżer, agent, pracownik zespołu, działacz, członek personelu medycznego lub paramedycznego, rodzic lub dowolna inna osoba pracująca z zawodnikiem, prowadząca jego leczenie lub pomagająca zawodnikowi w uczestnictwie lub przygotowaniach do zawodów sportowych.

Kodeks: Światowy Kodeks Antydopingowy.

Zawody: Pojedynczy wyścig, mecz, rozgrywka lub konkurs sportowy, na przykład mecz koszykówki lub bieg finałowy na 100 m podczas Igrzysk Olimpijskich. W przypadku wyścigów etapowych lub innych konkursów sportowych, w których nagrody przyznawane są codziennie lub w pewnych odstępach czasu, różnicę między zawodami a wydarzeniem sportowym określają przepisy odpowiedniej federacji międzynarodowej.

Kontrola antydopingowa: Wszystkie kroki i procesy poczynając od planowania rozkładu badań a skończywszy na ostatecznej decyzji w postępowaniu odwoławczym i egzekwowaniu odbycia kary, w tym wszystkie kroki i procesy pośrednie, między innymi takie jak prowadzenie badań, śledztw, korzystanie z informacji o miejscu pobytu, wyłączenia dla celów terapeutycznych, pobieranie próbek, postępowanie z próbkami, analizy laboratoryjne, zarządzanie wynikami i postępowanie dyscyplinarne, postępowanie odwoławcze, śledztwa lub postępowania dotyczące naruszenia przepisów art. 10.14 (status w okresie dyskwalifikacji lub tymczasowego zawieszenia).

Edukacja: proces nauki, którego celem jest wpajanie wartości oraz kształtowanie zachowań wspierających i pomagających zachować ducha sportu, a także zapobieganie celowemu, jak i niezamierzonemu stosowaniu dopingu.

Wydarzenie sportowe: Seria indywidualnych zawodów organizowanych łącznie przez jeden organ (np. Igrzyska Olimpijskie, mistrzostwa świata organizowane przez konkretną federację sportową, Igrzyska Panamerykańskie).

Miejsce wydarzenia sportowego: Miejsce wyznaczone przez organ zarządzający wydarzeniem sportowym.

Międzynarodowe wydarzenie sportowe: Wydarzenie sportowe, w stosunku do którego Międzynarodowy Komitet Olimpijski, Międzynarodowy Komitet Paraolimpijski, federacja międzynarodowa, organizator ważnych wydarzeń sportowych lub inna międzynarodowa organizacja sportowa jest organem decyzyjnym lub na które powołuje działaczy funkcyjnych.

Zawodnik klasy międzynarodowej: Zawodnik, który uczestniczy we współzawodnictwie sportowym na szczeblu międzynarodowym zgodnie z definicją właściwej federacji międzynarodowej oraz zgodnie z Międzynarodowym standardem badań i śledztw.

[Komentarz do definicji pojęcia „zawodnik klasy międzynarodowej”: Zgodnie z Międzynarodowym standardem badań i śledztw federacja międzynarodowa może swobodnie ustalać kryteria stosowane do umieszczania zawodników w klasie międzynarodowej, np. według rankingu, częstotliwości udziału w konkretnych międzynarodowych wydarzeniach sportowych, według rodzaju licencji itp. Kryteria te muszą być jednak opublikowane w jasnej i krótkiej formie aby

zawodnicy mogli szybko i łatwo ustalić, kiedy staną się zawodnikami klasy międzynarodowej. Jeżeli wśród kryteriów jest na przykład udział w określonych międzynarodowych wydarzeniach sportowych, federacja międzynarodowa musi opublikować listę takich wydarzeń].

Standard międzynarodowy: Standard przyjęty przez WADA i będący uzupełnieniem Kodeksu. Aby stwierdzić zgodność ze *standardem międzynarodowym* (w przeciwieństwie do innego alternatywnego standardu, praktyki lub procedury) wystarczy ustalić, że procedury określone w tym standardzie zostały właściwie przeprowadzone. *Standard międzynarodowy* obejmuje wszelkie dokumenty techniczne wydane na jego podstawie.

Organizator dużych wydarzeń sportowych: Kontynentalne stowarzyszenie narodowych komitetów olimpijskich i innych międzynarodowych organizacji zrzeszających wiele dyscyplin sportu, które pełni funkcję organu zarządzającego kontynentalnym, regionalnym lub innym międzynarodowym wydarzeniem sportowym.

Niepełnoletni Osoba fizyczna, która nie ukończyła osiemnastego roku życia.

Krajowa organizacja antydopingowa organ ustanowiony w danym kraju, uprawniony i zobowiązany do przyjęcia i wprowadzenia przepisów antydopingowych, kierowania pobieraniem próbek, zarządzania wynikami badań oraz przeprowadzania rozpraw na szczeblu krajowym. Jeżeli taki organ nie został powołany przez właściwe organy rządowe, funkcje krajowej organizacji antydopingowej pełni krajowy komitet olimpijski danego kraju lub organ przez ten komitet wyznaczony.

Krajowe wydarzenie sportowe: Wydarzenie sportowe lub zawody, w których uczestniczą zawodnicy klasy międzynarodowej lub krajowej, a które nie jest międzynarodowym wydarzeniem sportowym.

Zawodnik klasy krajowej: Zawodnik, który nie jest zawodnikiem klasy międzynarodowej, uczestniczący we współzawodnictwie sportowym na szczeblu krajowym zgodnie z definicją właściwej krajowej organizacji antydopingowej oraz zgodnie z Międzynarodowym standardem badań i śledztw.

Narodowy komitet olimpijski: Organizacja uznana przez Międzynarodowy Komitet Olimpijski. Pojęcie „narodowy komitet olimpijski” obejmuje także krajową konfederację sportową w kraju, gdzie pełni ona typowe obowiązki narodowego komitetu olimpijskiego w obszarze zwalczania dopingu w sporcie.

Osoba: Osoba fizyczna, organizacja lub inny podmiot.

Regionalna organizacja antydopingowa: Jednostka regionalna wyznaczona przez kraje członkowskie do koordynowania i zarządzania powierzonymi jej obszarami krajowych programów antydopingowych, takich jak przyjmowanie i wdrażanie przepisów antydopingowych, planowanie badań i pobieranie próbek, zarządzanie wynikami, ocena wyłączeń do celów terapeutycznych, prowadzenie programów edukacyjnych na szczeblu regionalnym.

Zarejestrowana grupa zawodników: Grupa zawodników najwyższej klasy, określana na poziomie międzynarodowym przez federację międzynarodową, a na poziomie krajowym przez krajową organizację antydopingową. Zawodnicy ci są poddawani badaniom podczas zawodów i poza zawodami w ramach harmonogramu badań przyjętego przez federację międzynarodową lub krajową organizację antydopingową. W związku z tym mają obowiązek podawania informacji o miejscu pobytu zgodnie z art. 5.5 Kodeksu oraz Międzynarodowym standardem badań i śledztw.

Sygnatariusze: Podmioty, które przyjęły Kodeks i wyraziły zgodę na jego przestrzeganie zgodnie z art. 23 Kodeksu.

Bezwzględna odpowiedzialność: Przepis który stanowi, że zgodnie z art. 2.1 i art. 2.2 organizacja antydopingowa nie musi wykazać zamiaru, winy, zaniedbania lub świadomego użycia przez zawodnika, aby stwierdzić naruszenie przepisów antydopingowych.

Sport zespołowy: Sport, w którym dozwolona jest zmiana zawodników podczas zawodów.

Badania: Części procesu kontroli antydopingowej obejmujące planowanie rozkładu badań, pobieranie próbek, obchodzenie się z próbkami oraz przewożenie próbek do laboratorium.

Wyłączenie dla celów terapeutycznych (ang.: Therapeutic Use Exemption - TUE): umożliwia ono wymagającemu leczenia zawodnikowi stosowanie substancji zabronionej lub metody zabronionej, ale wyłącznie w sytuacji, gdy spełnione są warunki określone w art. 4.4 oraz Międzynarodowym standardzie wyłączeń dla celów terapeutycznych.

WADA: Światowa Agencja Antydopingowa.

3.2 Pojęcia zdefiniowane w Międzynarodowym standardzie zgodności z kodeksem

Zgodność z kodeksem: zgodność z wszystkimi określonymi w Kodeksie i/lub standardach międzynarodowych wymaganiami, które mają zastosowanie do danego sygnatariusza, a także wszystkimi wymaganiami szczególnymi wprowadzonymi przez Komitet Wykonawczy WADA zgodnie z art. A.3(r).

3.3 Pojęcia zdefiniowane w Międzynarodowym standardzie dotyczącym edukacji

Edukacja antydopingowa: prowadzenie szkoleń na tematy dotyczące zwalczania dopingu, aby zapewnić wiedzę na temat sportu wolnego od dopingu i umożliwić świadome podejmowanie decyzji.

Podnoszenie świadomości: podkreślanie tematów i zagadnień dotyczących sportu wolnego od dopingu.

Plan działań edukacyjnych: Dokument zawierający ocenę sytuacji oraz określający adresatów działań edukacyjnych, cele, działania edukacyjne i procedury ich monitorowania zgodnie z art. 4.

Adresaci działań edukacyjnych: lista grup docelowych określonych na podstawie oceny systemu.

Program edukacyjny: całokształt podejmowanych przez sygnatariusza działań edukacyjnych służących zamierzonym celom edukacyjnym.

Edukator: osoba przeszkolona do prowadzenia działań edukacyjnych i upoważniona do tego przez sygnatariusza.

Zajęcia edukacyjne w ramach wydarzenia sportowego: każdy rodzaj działalności edukacyjnej prowadzonej podczas wydarzenia sportowego lub w związku z nim.

Wytyczne dotyczące edukacji: nieobowiązkowy dokument przewidziany w światowym programie zwalczania dopingu w sporcie, zawierający wytyczne dotyczące edukacji i udostępniony sygnatariuszom przez WADA.

Przekazywanie informacji: udostępnianie rzetelnych, aktualnych treści na temat sportu wolnego od dopingu.

Zapobieganie: działania podejmowane w celu niedopuszczenia do stosowania dopingu. Istnieją cztery kluczowe strategie powiązane z zapobieganiem: edukacja; działania odstraszające; wykrywanie naruszeń; egzekwowanie przepisów.

Edukacja oparta na wartościach: prowadzenie działań, które kładą nacisk na wartości i zasady wyznawane przez człowieka. Rozwija ona umiejętność podejmowania decyzji o postępowaniu w sposób etyczny.

3.4 Interpretacja

- 3.4.1 Oficjalny tekst Międzynarodowego standardu dotyczącego edukacji został opublikowany w języku angielskim i francuskim. W przypadku sprzeczności między wersją angielską a wersją francuską moc obowiązującą ma wersja angielska.
- 3.4.2 Podobnie jak Kodeks, Międzynarodowy standard dotyczący edukacji został opracowany z uwzględnieniem zasad proporcjonalności, praw człowieka i innych mających zastosowanie zasad prawnych, w świetle których standard ten musi być interpretowany.
- 3.4.3 Komentarze do poszczególnych postanowień Międzynarodowego standardu dotyczącego edukacji powinny służyć jako wskazówki przy jego interpretacji.
- 3.4.4 Jeżeli nie określono inaczej, odniesienia do artykułów lub załączników są odniesieniami do artykułów lub załączników Międzynarodowego standardu dotyczącego edukacji.

CZĘŚĆ DRUGA: STANDARDY DOTYCZĄCE EDUKACJI

Informacje ogólne

Artykuł 18.1 Kodeksu zobowiązuje sygnatariuszy do planowania, prowadzenia, monitorowania i oceny programów edukacyjnych. Artykuły 4, 5 i 6 opisują wymagania wobec sygnatariuszy w zakresie tych obowiązkowych działań.

Podczas opracowywania programów edukacyjnych sygnatariusze powinni uwzględniać uwarunkowania kulturowe i dotyczące sportu, a także potrzeby uczestników.

Sygnatariusz jest zobowiązany do opracowania i realizacji programu edukacyjnego, który obejmuje następujące cztery elementy:

- **edukacja oparta na wartościach:** prowadzenie działań kładących nacisk na wartości i zasady, którymi kieruje się człowiek; rozwija to umiejętność podejmowania decyzji o postępowaniu w sposób etyczny;.
- **podnoszenie świadomości:** podkreślanie tematów i zagadnień dotyczących sportu wolnego od dopingu.
- **przekazywanie informacji:** udostępnianie rzetelnych, aktualnych treści na temat sportu wolnego od dopingu.
- **edukacja antydopingowa:** prowadzenie szkoleń na tematy dotyczące zwalczania dopingu, aby zapewnić wiedzę na temat sportu wolnego od dopingu i umożliwić świadome podejmowanie decyzji.

W programie edukacyjnym należy zrównoważyć wszystkie te elementy. Wszystkie działania powinny wzajemnie się uzupełniać, opierać się na wartościach oraz rozwijać i podtrzymywać ducha sportu.

Sygnatariusze powinni zastanowić się nad rolą edukacji w swoich organizacjach. Powinni jasno określić swoją wizję oraz ostateczne wyniki, jakie chcieliby uzyskać realizując program edukacyjny. Na podstawie tej wizji i wyników powinny zostać określone cele przedstawione w planie działań edukacyjnych.

4.0 Planowanie programu edukacyjnego

Programy edukacyjne powinny być oparte na faktach, na teorii prowadzenia edukacji, a w możliwych przypadkach również na badaniach w dziedzinie nauk społecznych.

4.1 Opracowanie planu działań edukacyjnych

- 4.1.1 Sygnatariusz opisuje swoje działania edukacyjne w planie działań edukacyjnych. Plan ten jest przekazywany WADA oraz innym sygnatariuszom na ich wniosek, wraz z ogólnym opisem/streszczeniem w języku angielskim lub francuskim.
- 4.1.2 W celu opracowania planu działań edukacyjnych sygnatariusze podejmują następujące kroki: ocena sytuacji bieżącej, określenie adresatów działań edukacyjnych, jasne określenie celów i związanych z nimi działań, określenie procedur monitorowania.

4.2 Ocena sytuacji bieżącej

Proces oceny sytuacji bieżącej uwzględnia następujące elementy:

- 4.2.1** Ocena systemu: sygnatariusz opisuje otoczenie, w którym działa, w tym system/struktury w dziedzinie sportu oraz uwarunkowania krajowe/międzynarodowe.
- 4.2.2** Określenie grup docelowych: sygnatariusz opracowuje listę wszystkich możliwych grup docelowych programu edukacyjnego, obejmującą w szczególności zawodników oraz członków personelu pomocniczego zawodników. Sygnatariusz wskazuje również inne podmioty/organizacje, które mogą być odpowiedzialne za realizację działań edukacyjnych lub mieć możliwość realizacji tych działań.
- 4.2.3** Środki w dyspozycji sygnatariusza: sygnatariusz określa zasoby kadrowe, środki finansowe i materialne przeznaczone lub możliwe do przeznaczenia na wsparcie programu edukacyjnego.
- 4.2.4** Bieżące działania edukacyjne: sygnatariusz opisuje wszystkie prowadzone obecnie działania edukacyjne.

4.3 Określenie adresatów działań edukacyjnych

- 4.3.1** Spośród grup docelowych określonych w punkcie 4.2.2 sygnatariusz wskazuje grupy priorytetowe, które są adresatami działań edukacyjnych.
- 4.3.2** Zawodnicy: sygnatariusz rozważy uznanie wszystkich zawodników, którzy podlegają jego przepisom antydopingowym, za adresatów działań edukacyjnych. Sygnatariusz przyjmie, że adresatami są co najmniej członkowie zarejestrowanej grupy zawodników oraz zawodnicy, którym kończy się nałożona kara. Sygnatariusz zdecydowanie zachęca się, aby za adresatów uznali szersze grono zawodników, albo uzasadnili zgodnie z art. 4.3.4, dlaczego tego nie zrobili. Celem jest realizacja zasady, że zawodnik powinien po raz pierwszy zetknąć się z działaniami antydopingowymi poprzez edukację, a nie kontrolę antydopingową.
- 4.3.3** Członkowie personelu pomocniczego zawodników: zgodnie z art. 21.2 Kodeksu do obowiązków personelu pomocniczego zawodnika należy znajomość wszystkich zasad polityki antydopingowej i przepisów antydopingowych, ich przestrzeganie oraz wywieranie wpływu, aby kształtować u zawodników wartości i zachowania, które sprzyjają postawom antydopingowym.

Sygnatariusz rozważy możliwość, aby personel pomocniczy zawodników wskazanych w art. 4.3.2 został uznany za adresatów działań edukacyjnych. Priorytetem są członkowie personelu pomocniczego, którzy mogą wywierać największy wpływ na zawodników. Sygnatariusz w ramach swoich możliwości zapewnia członkom personelu pomocniczego dostęp do niezbędnych informacji, które pozwalają im zrozumieć swoją rolę i obowiązki w tym zakresie oraz wywierać pozytywny wpływ na zawodników.

Jak wskazano w Kodeksie, jako adresatów działań edukacyjnych należy rozważyć następujące grupy: trenerzy, menedżerowie, agenci, członkowie zespołu drużyny sportowej, pracownicy funkcyjni, członkowie personelu medycznego/paramedycznego, rodzice i inne osoby pracujące z zawodnikiem, prowadzące jego leczenie lub pomagające zawodnikowi w uczestnictwie lub przygotowaniach do zawodów sportowych.

- 4.3.4** Jeżeli jacyś zawodnicy lub członkowie personelu pomocniczego zawodników nie zostali uznani za adresatów działań edukacyjnych, sygnatariusz uzasadnia

dlaczego tak się stało oraz jak ta kwestia zostanie rozwiązana w przyszłości.

4.3.5 Inne grupy docelowe: oprócz wyżej wymienionych zawodników i członków personelu pomocniczego w procesie planowania należy też wziąć pod uwagę inne grupy docelowe, między innymi takie jak:

- dzieci i młodzież;
- nauczyciele;
- pracownicy i studenci wyższych uczelni;
- pracownicy administracyjni sektora sportu;
- sponsorzy działający na zasadach komercyjnych;
- pracownicy mediów;
- wszelkie inne osoby uznane za niezbędne przez sygnatariusza.

4.3.6 Adresaci działań edukacyjnych: po określeniu grup docelowych i ich uszeregowaniu pod względem ważności sygnatariusz ocenia posiadane środki i możliwości i na tej podstawie wybiera adresatów działań edukacyjnych, wskazując ich w planie działań edukacyjnych.

4.4 Cele i działania

Plan działań edukacyjnych określa ogólne cele programu edukacyjnego, a także szczegółowe cele i terminy działań wśród grup docelowych, które są adresatami działań edukacyjnych. Wszystkie wskazane cele muszą być wymierne i określone w czasie.

4.5 Monitorowanie

Plan działań edukacyjnych obejmuje procedury monitorowania działań objętych programem edukacyjnym, aby ułatwić sprawozdawczość, ocenę i ciągłe doskonalenie tych działań.

5.0 Realizacja programów edukacyjnych

5.1 Należy zapewnić edukację opartą na wartościach, szczególnie w przypadku dzieci i młodzieży, gdy programy są realizowane przez szkoły i/lub kluby sportowe albo we współpracy z właściwymi władzami publicznymi i innymi zainteresowanymi stronami.

5.2 Sygnatariusze uwzględniają w swoich programach edukacyjnych niżej wymienione tematy, wskazane również w art. 18.2 Kodeksu. Tematy i treść programów edukacyjnych powinny być dostosowane do potrzeb odbiorców. Informacja o tych tematach jest udostępniana publicznie.

- zasady i wartości związane ze sportem wolnym od dopingu;
- wynikające z Kodeksu prawa i obowiązki zawodników, personelu pomocniczego zawodników oraz innych grup;
- zasada bezwzględnej odpowiedzialności;
- konsekwencje stosowania dopingu, dotyczące na przykład zdrowia fizycznego, psychicznego, skutków społecznych i ekonomicznych oraz kar;
- rodzaje naruszeń przepisów antydopingowych;
- substancje i metody wymienione na liście substancji i metod zabronionych;
- ryzyko związane ze stosowaniem suplementów;
- przyjmowanie leków oraz wyłączenia dla celów terapeutycznych;

- procedury przeprowadzania badań antydopingowych, w tym badań moczu, krwi oraz badań do paszportu biologicznego zawodnika;
 - wymagania mające zastosowanie do zarejestrowanej grupy zawodników, w tym dotyczące wskazania miejsca pobytu i stosowania systemu ADAMS;
 - nagłaśnianie problemu stosowania dopingu.
- 5.3** Działania edukacyjne dotyczące tematów wymienionych w art. 5.2 powinny być prowadzone dla całej zarejestrowanej grupy zawodników.
- 5.4** Sygnatariusz ramowo określa cele procesu nauczania dla każdej grupy docelowej, wskazanej wśród adresatów działań edukacyjnych. W odniesieniu do każdego z wyżej wymienionych tematów cele wskazują: czego uczestnik zajęć „powinien być świadomy”, co „rozumieć” i co „być w stanie zrobić”. Na każdym etapie nauki uczestnik powinien wykazać się pewną wiedzą i umiejętnościami.
- 5.5** Sygnatariusze dostosowują swoje działania edukacyjne do możliwości uczestników z upośledzeniami lub szczególnymi potrzebami, którzy są adresatami tych działań.
- 5.6** Art. 5.4 ma zastosowanie również do niepełnoletnich adresatów działań edukacyjnych, aby zapewnić dostosowanie działań edukacyjnych do ich etapu rozwoju i do wszystkich obowiązujących wymogów prawnych.
- 5.7** Sygnatariusz wybiera odpowiednie działania edukacyjne tak, aby osiągnąć cele planu działań edukacyjnych. Metody realizacji mogą obejmować spotkania na żywo, nauczanie zdalne, broszury, stoiska informacyjne, strony internetowe itp., jak wskazano w Wytycznych dotyczących edukacji.
- 5.8** Sygnatariusz wyznacza edukatorów odpowiedzialnych za prowadzenie zajęć na żywo. Powinny to być osoby znające zasady edukacji opartej na wartościach oraz wszystkie tematy określone w art. 18.2 Kodeksu, w Międzynarodowym standardzie dotyczącym edukacji oraz Wytycznych dotyczących edukacji.
- 5.9** Sygnatariusze powinni włączyć zawodników w proces planowania i tworzenia planu działań edukacyjnych aby zapewnić, że działania te będą dostosowane do etapu rozwoju zawodników. Sygnatariusze powinni w stosownych przypadkach rozważyć udział zawodników w prowadzeniu działań edukacyjnych.

[Komentarz do art. 5: aby pomóc sygnatariuszom, WADA oferuje pełen zestaw narzędzi edukacyjnych, które pomogą dotrzeć do poszczególnych grup docelowych].

6.0 Ocena programów edukacyjnych

- 6.1** Sygnatariusz dokonuje corocznej oceny swojego programu edukacyjnego. Ocena ta jest podstawą planu działań edukacyjnych na następny rok. Sprawozdanie z oceny programu edukacyjnego jest przekazywane WADA na jej wniosek, wraz z ogólnym opisem/streszczeniem w języku angielskim lub francuskim.
- 6.2** Ocena dokonywana jest na podstawie wszystkich dostępnych informacji i danych, które dotyczą poszczególnych celów wskazanych w planie działań edukacyjnych. Ocena określa, w jakim stopniu te cele zostały osiągnięte.
- 6.3** Tam, gdzie to możliwe sygnatariusze powinni współpracować z placówkami naukowymi lub innymi instytucjami badawczymi, aby zapewnić wsparcie tej oceny oraz celów

badawczych. W procedurach oceny można też uwzględnić badania z dziedziny nauk społecznych.

[Komentarz do art. 6.3: WADA służy informacjami naukowymi, które uzyskano podczas badań w dziedzinie nauk społecznych i które można wykorzystać zarówno przy ocenie programów, jak i planowaniu działań edukacyjnych].

CZĘŚĆ TRZECIA: ZADANIA I OBOWIĄZKI, WSPÓŁPRACA ORAZ ODPOWIEDZIALNOŚĆ SYGNATARIUSZY

7.0 Zadania i obowiązki sygnatariuszy

7.1 Informacje ogólne

- 7.1.1** Artykuł 18.1 Kodeksu stanowi, że „wszyscy sygnatariusze w ramach swoich kompetencji i wzajemnej współpracy planują, wdrażają, monitorują, oceniają i promują programy edukacyjne zgodnie z wymogami określonymi w Międzynarodowym standardzie dotyczącym edukacji.”

Trzecia część niniejszego standardu służy następującym celom:

- a) jasne określenie podstawowych obowiązków każdego sygnatariusza w zakresie edukacji;
- b) wskazanie w jaki sposób współpraca może ograniczyć powielanie działań i zwiększyć skuteczność programów edukacyjnych; oraz
- c) podsumowanie wymagań Międzynarodowego standardu dotyczącego edukacji, z realizacji których rozliczani są sygnatariusze.

7.2 Krajowe organizacje antydopingowe

- 7.2.1** Każda krajowa organizacja antydopingowa jest organem odpowiedzialnym w swoim kraju za edukację w dziedzinie sportu wolnego od dopingu. Krajowe organizacje antydopingowe powinny realizować zasadę, że zawodnik powinien po raz pierwszy zetknąć się z działaniami antydopingowymi poprzez edukację, a nie kontrolę antydopingową.
- 7.2.2** Każda krajowa organizacja antydopingowa opracowuje program edukacyjny dla osób, które podlegają jej uprawnieniom i są adresatami jej działań edukacyjnych. Krajowa organizacja antydopingowa opracowuje plan działań edukacyjnych, w którym opisuje sposób realizacji i monitorowania swojego programu edukacyjnego. Krajowa organizacja antydopingowa dokonuje corocznej oceny swojego programu edukacyjnego.
- 7.2.3** Ponadto krajowe organizacje antydopingowe mogą uczestniczyć w działaniach edukacyjnych prowadzonych dla:
- a) zawodników szczebla międzynarodowego - we współpracy z właściwą międzynarodową federacją sportową;
 - b) zawodników kategorii młodzieżowych - we współpracy z krajowymi związkami sportowymi; oraz
 - c) dzieci i młodzieży – w ramach programów, które są realizowane przez szkoły i/lub kluby sportowe we współpracy z władzami publicznymi i które mogą promować włączenie edukacji opartej na wartościach do istniejącego systemu edukacji lub sportu .
- 7.2.4** Zgodnie z art. 20.3.13 Kodeksu federacje międzynarodowe wymagają od krajowych związków sportowych, aby prowadziły działania edukacyjne koordynując je z właściwą krajową organizacją antydopingową, a tym samym uczestniczą jako kluczowy partner i wspierają krajową organizację antydopingową w tych działaniach.
- 7.2.5** Krajowe organizacje antydopingowe będące członkami sieci regionalnej organizacji antydopingowej corocznie przekazują regionalnej organizacji antydopingowej swój plan działań edukacyjnych oraz jego ogólny

opis/streszczenie.

7.3 Federacje międzynarodowe

- 7.3.1** Priorytetem dla federacji międzynarodowych są programy edukacyjne skierowane do zawodników klasy międzynarodowej, którzy spełniają określone w nich kryteria w związku z art. 18.2.3 Kodeksu. Każda federacja międzynarodowa powinna realizować zasadę, że zawodnik powinien po raz pierwszy zetknąć się z działaniami antydopingowymi poprzez edukację, a nie kontrolę antydopingową.
- 7.3.2** Każda federacja międzynarodowa opracowuje program edukacyjny dla osób, które podlegają jej uprawnieniom i są adresatami jej działań edukacyjnych. Federacja międzynarodowa opracowuje plan działań edukacyjnych, w którym opisuje, jak będzie realizowała i monitorowała swój program edukacyjny. Federacja międzynarodowa dokonuje corocznej oceny swojego programu edukacyjnego.
- 7.3.3** Federacja międzynarodowa rozważy przeprowadzenie zajęć edukacyjnych w ramach wydarzeń sportowych, podczas których ma prawo prowadzenia badań antydopingowych i badania te będą prowadzone. Zajęcia takie powinny być prowadzone we współpracy z właściwą miejscowo krajową organizacją antydopingową lub, w stosownych przypadkach, regionalną organizacją antydopingową, krajowym związkiem sportowym i organizatorem dużych wydarzeń sportowych. Zawodnicy i członkowie personelu pomocniczego zawodników, którzy biorą udział w międzynarodowym wydarzeniu sportowym powinni wziąć udział w zajęciach edukacyjnych prowadzonych przed tym wydarzeniem w sposób zgodny z art. 5.
- 7.3.4** Federacja międzynarodowa wymaga od krajowych związków sportowych, aby prowadziły one działania edukacyjne we współpracy z właściwą krajową organizacją antydopingową, zgodnie z art. 20.3.13 Kodeksu.

[Komentarz do art. 7.3: Nie ma przeszkód, aby federacja międzynarodowa prowadziła działania edukacyjne również dla objętych swoimi uprawnieniami zawodników, którzy nie są zawodnikami klasy międzynarodowej oraz dla członków ich personelu pomocniczego. Federacja międzynarodowa jest zobowiązana do wprowadzenia wymogu, aby programy edukacyjne prowadzone w jej imieniu przez innych sygnatariuszy, krajowe związki sportowe lub strony trzecie były prowadzone zgodnie z wymaganiami określonymi w Międzynarodowym standardzie dotyczącym edukacji].

7.4 Organizatorzy dużych wydarzeń sportowych

- 7.4.1** Organizatorzy dużych wydarzeń sportowych zapewniają działania edukacyjne podczas wydarzeń sportowych bezpośrednio podlegających ich uprawnieniom, zgodnie z art. 20.6.8 Kodeksu. Zajęcia edukacyjne w ramach wydarzeń sportowych mają możliwość dotarcia do szerszego grona odbiorców, w tym członków społeczeństwa i mediów oraz wywarcia na nich pozytywnego wpływu.
- 7.4.2** Organizator dużych wydarzeń sportowych rozważy prowadzenie działań edukacyjnych w ramach każdego wydarzenia sportowego, podczas którego ma prawo prowadzenia badań antydopingowych i badania te będą prowadzone. Zawodnicy i członkowie personelu pomocniczego zawodników, którzy podczas

międzynarodowego wydarzenia sportowego startują w zawodach lub w nich uczestniczą w inny sposób powinni odbyć zajęcia edukacyjne przed tym wydarzeniem. Zajęcia takie powinny być przeprowadzone we współpracy z krajowym komitetem organizacyjnym, krajową organizacją antydopingową, właściwą federacją międzynarodową i właściwym krajowym związkiem sportowym.

7.5 Narodowe komitety olimpijskie/ narodowe komitety paraolimpijskie

7.5.1 Zgodnie z art. 20.4.6 Kodeksu w przypadku, gdy krajowa organizacja antydopingowa nie istnieje, organem odpowiedzialnym za działania edukacyjne w danym kraju jest narodowy komitet olimpijski (lub w stosownym przypadku narodowy komitet paraolimpijski) z zastrzeżeniem art. 7.2.

7.5.2 W przypadku, gdy krajowa organizacja antydopingowa istnieje, narodowy komitet olimpijski (lub w stosownym przypadku narodowy komitet paraolimpijski) współpracuje z nią aby zapewnić, że zawodnicy i członkowie personelu pomocniczego zawodników, wybrani do udziału w Igrzyskach Olimpijskich/Igrzyskach Paraolimpijskich (lub innym wydarzeniu, w którym uczestniczy lub którego gospodarzem jest narodowy komitet olimpijski (lub w stosownym przypadku narodowy komitet paraolimpijski) odbędą zajęcia edukacyjne przed tym wydarzeniem zgodnie z art. 5.

7.5.3 Narodowy komitet olimpijski (lub w stosownym przypadku narodowy komitet paraolimpijski) wymaga, aby krajowe związki sportowe prowadziły działania edukacyjne w uzgodnieniu z właściwą krajową organizacją antydopingową, zgodnie z art. 20.4.12 Kodeksu.

7.6 Regionalne organizacje antydopingowe

7.6.1 Regionalne organizacje antydopingowe wspierają swoje państwa członkowskie w prowadzeniu programów edukacyjnych oraz promują działania edukacyjne zgodnie z art. 21.4.7 Kodeksu.

7.6.2 Regionalne organizacje antydopingowe współpracują z krajowymi organizacjami antydopingowymi, rządami i krajowymi komitetami olimpijskimi (lub w stosownym przypadku krajowymi komitetami paraolimpijskimi) w swoim regionie w celu wspierania koordynacji i realizacji programów edukacyjnych.

7.6.3 Regionalna organizacja antydopingowa powinna być źródłem wiedzy na potrzeby działań edukacyjnych w swoim regionie, gromadząc i udostępniając wszystkim zainteresowanym stronom wszelkie treści i materiały związane z programami edukacyjnymi prowadzonymi przez krajowe organizacje antydopingowe.

7.7 Światowa Agencja Antydopingowa (World Anti-Doping Agency - WADA)

7.7.1 WADA wspiera związane z nią podmioty w opracowywaniu i realizacji skutecznych programów edukacyjnych zgodnie z Międzynarodowym standardem dotyczącym edukacji.

7.7.2 WADA przekazuje materiały edukacyjne do wykorzystania przez sygnatariuszy lub bezpośrednio przez jakąkolwiek inną osobę.

7.7.3 WADA jest odpowiedzialna za zapewnienie zgodności z Międzynarodowym standardem dotyczącym edukacji i Kodeksem poprzez proces zapewnienia zgodności z Kodeksem oraz Międzynarodowym standardem zgodności z Kodeksem dla sygnatariuszy.

8.0 Współpraca z innymi sygnatariuszami i ich uznawanie

- 8.1** Sygnatariusze koordynują działania edukacyjne, aby ograniczyć powielanie działań i zwiększyć skuteczność programów edukacyjnych. W szczególności:
- a) Sygnatariusze konsultują planowane działania edukacyjne z innymi właściwymi sygnatariuszami.
 - b) W stosownych przypadkach sygnatariusze z góry uzgadniają zadania i obowiązki dotyczące działań edukacyjnych w ramach wydarzeń sportowych, zgodnie z zakresem zadań i obowiązków określonym w art. 7.
 - c) Sygnatariusze przekazują innym sygnatariuszom na ich wniosek swoje plany działań edukacyjnych lub ich ogólny opis/streszczenie.

8.2 Uznawanie programów edukacyjnych

8.2.1 Sygnatariusz uznaje programy edukacyjne prowadzone przez innych sygnatariuszy i może uznać, że uczestnik (którego zalicza do adresatów swoich działań edukacyjnych) ukończył taki program, pod warunkiem, że program ten został udostępniony zgodnie z art. 5. W przypadku uznania programu, o fakcie tym należy wyraźnie poinformować innych właściwych sygnatariuszy oraz adresatów działań edukacyjnych. Proces ten powinien zmniejszyć obowiązki ciążące na zawodnikach i członkach personelu pomocniczego zawodników, a także ograniczyć powielanie działań edukacyjnych. Może on również pomóc sygnatariuszom bardziej skutecznie określać priorytety oraz kierować działania do grup docelowych, które nie są nimi objęte w wystarczający sposób.

9.0 Odpowiedzialność

- 9.1** Odpowiedzialność sygnatariuszy egzekwowana jest na podstawie :
- a) udokumentowanego planu działań edukacyjnych, który zawiera:
 - i. ocenę bieżącej sytuacji;
 - ii. określenie adresatów działań edukacyjnych (w tym uzasadnienie, jeżeli za adresatów nie uznano jakichś zawodników lub członków personelu pomocniczego zawodników oraz wskazanie, jak ta kwestia zostanie rozwiązana w przyszłości);
 - iii. cele i związane z nimi działania; oraz
 - iv. procedury monitorowania.
 - b) przeprowadzenia corocznej oceny programu edukacyjnego, w tym przedstawienia stanu realizacji wszystkich celów określonych w planie działań edukacyjnych.
 - c) procesu zapewnienia zgodności z Kodeksem oraz związanych z nim konsekwencji określonych w Międzynarodowym standardzie zgodności z Kodeksem dla sygnatariuszy.